

רכוש לך גם את ספרו של מחבר ספר זה

מקנה מומנה ומונח

לוחות לנטיה השמחה

על כל משקל-הידים וצורתיהם

מחבר ומסאי ביד ד"ר שאול פרנקל

מהדורה עשירים ושבע, בצורה השלמות והקונים

מספר 1-0007-09-965 ISBN

12 11 10

1989 1990

ל ו ז - ה פ ע ל

42. עמ' 47/ב, דג' 26-28, אחרי: 'מורכב, יורכע... יש להשלים:

ובלשון-ימינו נסוץ השמוש ב-תורכע, יורכע, בשווא (תורכע) מורכש רעיע. לעומת זה מוכרים להשמוש בצורות: השווא הדבאו ועוד, בקמץ, גם שלא בהקספ-לדעתנו, אין לצורות אלה על מה לסמוך, ובכאי לקדם את הנקוד הדיקטומי.

כ ז נ י - ה פ ע ל

47. שם/ב - הערה 11 בסוף: 'אכלך, בסתח - יש לתקן:

השוח: 'אכל, אכל בנטיה הפסח מ'ת פ'ל: 'אכלו, תאכלו, תאכלם, יאכלם.

48. עמ' 53/בלוח-הגטיה: מקימה, וקנינה... יש להדגיש:

ועדי: מקימה, וקנינה, בתוספת ו', שהן ברורות יותר, וכן גם כתוב: 'ודבר ולא 'יקימה' (במדרב כ"ג, 20).

49. עמ' 55 - עתיד ב-ה-הופוך בהערה 4 למטה -יש להוסיף:

ותמצא פסעם אחת במקרא: ותאמר, פסח - שלא בהקספ, ולהערה 13: יסב - תסב בהקספ, ואילו במקרא: להסב, הסב, אכל, יסב, פסח ו-הס' ונשאו.

50. עמ' 56/ב - הערה 4-5, אחרי: איתע, יתע... יש להוסיף:

וכן בגרסאות: ארע, ירע... מן רעיה על יסוד הפסח: ירע (ירעוה) פריד באהלי- (איוב כ', 28).

40. עמ' 44/א - להערות הכלליות יש להוסיף:

אומיות-השמוש (ה) בעבר, מ' בהור ו-אית' בעתיד) באות ב'ב'ק-קטן ביחוד כשפס' היא א', ה' או ע' ו'לפעמים גם ח' (האכלתי, האכל, האכל; התליתי, תתלה, יתלה; העמדתי, מעמד (אכל גם: מעמד), יעמד וכד').

41. עמ' 46/ב, דג' 16-18, אחרי: 'ה' השמוש בחלם -יש להוסיף:

ובפסרות של ימי-הביניים נמצא השמוש ב-'העריד מן ערה'.

43. עמ' 48/א - בפתיחה יש להשלים בסוף:

א) במקרא יש פסח פעילים עומדים בכניוים, אכל במשמע שוטה, כטון: באהנו - באה עלינו; יצאונו - יצאו ממנו; צמחנו - צמחם בשבילי ועוד.

44. שם למעלה: שפורה - שפורה איתי - יש לציין:

במקרא באה צורה זו על-פי-רב בלי א' אחרי ה-ח', כטון: ילדתי (-ילדת אותי) רכיתי, לפיכתי, הכרעתני ועוד, ואולם בלשון המאחרת הכניסו את ה-', תחלה ב'טקסטים בלתי-מגויים ואחר-כך גם במגויים, וכן נתנו גם בלוח שלפנינו.

45. שם למטה, הערה 3: שמר - שמרכם, -כן - שמר אתכם, -כן - יש להוסיף: ונמצא: אכרכם, אכלכם, ב'ק' פ' ו: ובנכרה: שמה אתכם - שמהכם, -כן, ויש אומרים: שמהתכם, -כן - פה-ס ב'ה' פ' ק.

46. עמ' 49/א, הערה 7 - לשפורה - לשמרכם, -כן -יש להוסיף: ונמצא: לעברה (- לעברה, ברומה ב'ה'ר'ה או 'ל'אסרד'), כן נמצא: לשטנו, בהירב (במק' קמץ-קטן, בשביר, וסלו ועוד ג'עשים).

מהר (ם): ועוד מציגים. לדעתנו, מן הראוי להעדיף לפי שעה את הנקוד הצריר ער אשר תבוא החלטה מיוחדת משעם האקדמיה ללשון העברית, שתאשר את השגור על-פינו או שתתיר לנו.

ב. שם הפועל – הפעולה בעמ' 5, כ' מובאת דעתו של חוקר-הלשון הנודע "אברהם, המצדיק את השמוש בצורה פסח בשם הפועל של סעלי לית ר-ל-ע בפועל. הוא מסתמך על העברה שבמקרא באות לפעמים שמי הצורות, כלומר: פסח-פסח ו-צירי, כגון: לשלח וגם לשלח: וכן פסח (פעמים) והוא נדון ובהפלות: "עליו לשבח", ונצח, ובפועלים: לצחצח, לשעשע, קצקצק ועוד. והוא נדון לנציצות ה' צירי (נצח) כן נמצא לצד נשח, בפסח וגם: ששח, בציח: פסח לצד: ששח; הפועל בא במקרא בפעל אמיר בצורה פסח: לזכות אבות, וזכות שלא-ששח; וכן: תנחם; ומרבה נקוד זה בפועלים (אשור ועוד) ובהפלות ששח-הפחות (נחם) ועוד. מכאן מסקנתו: צורות אלה [צד-הפחות, המצויות במקרא לרוב] הן נחלקו בלשון המאורות גם בראש-המשפט, ואין כל יסוד לראותן כהפחות. תנחם; ומרבה נקוד זה בפועלים (אשור ועוד) ובהפלות ששח-הפחות... וילאחר מכן: "לא זו בלבד שאין לפסול את צורות ההפחות בראש-המשפט או באמצעיתו – יש לקבוע בהן כה, בבחינת חיון-קדומים שחולקו

27. עמ' 28/ב, דג' 1, אחרי: – (מהלכה) ועוד: יש להשלים:

בשאר-הנוסחים הנזכרים בדיון: אפלי, אפלי, וכן: העלה, העל, והל ועוד.

28. עמ' 29/א, דג' 3-6, אחרי: – (יסער), בצורה: יש להשלים:

בלשון המאורות נמצא בקבוצ לפי עבר ללא-תשום דגש: מעט – (מנעט), מנעטים, ובהמנו: מנעט, מנעט... (לדעתנו מן הראוי לשמר על הצורה פחלים: מנעט, מנעט).

29. עמ' 30/א, דג' 16-17, אחרי: – (הנה), לא-כדי: יש להוסיף:

היש אוהרים, כי נסית הנה פחלים היא פכל הצורות (הנית, הנית... וכן: מהנה,

לוח ד' – פועל

בלשוננו החדשה (ייד הלשון, עמ' 470-471), הודאי – יש בודברי של אבירי הרבה מן החיון והמשכנות: ובכל זאת לא, ראיתי את עצמי מסמך לתקן פליח הפעילים, לפי הצעתו, שהרי פל-ומן שאין החלטה מפורשת משעם האקדמיה בשאלה זו, נדרשים הנוכחים בבחינות הבגרות לנקוד בהתאם לנקוד המקראי, וכל סטיה מן המקובל עלולה להכשילם בבחינות-הלשון ודקדוקה – דבר שתחבר ספר-למוד או ספר-עזר תיב להקטע מהם בכל האפשר.

25. עמ' 25/ב, בסוף ההערות לדג' 11-12, יש להוסיף:

שם-הפעלה: מלא, ברא, אכל גם כ- במקום א' – מלי, רפוי (רפא) בעוי (בטא), חטוי (חטא) ועוד. כן נמצא בהשמות א': ודעו – (הרפאו) וכי'.

26. עמ' 27/ב, דג' 25-28 בסוף ההערות, יש להשלים:

הנח: לפי טאטא נוטים גם: קאקא שגון, תאך ועוד, בחרי.

ג. עיד המרבעים נוטים גם את השורשים המהפכים שבלשון, כגון: סחרת (סחר), יפיה (יפה) ומן המהדרשים: סלגרי, סנקרן ועוד: סחרת, סחרת... מסחרת, סחרת; יפיה, יפיה; סלגרי, סלגרי, סלגרי: מסחרת, יפיה, סלגרי.

מהות... פחה ו-הנה, הנה... בעתיד. לדעתנו אין להציעה זו על מה לסמך, ומכאן קנים את הנוטה בקבוצ כל הצורות והראות ב-הנה, חרי (אזב, לרעת מנח-לקרן אין הצורה הנה, בפועל אלא בהפועל בהשמות ה-הנה, חרי: הנה מן המסלח (שמרי כ, 13) פרששה – הנה מן המסלח, אכל אף פרששה וחול הוא.

30. עמ' 31/ב – בסוף ההערות לדג' 27-30, יש להוסיף:

הוא-הנה: שגון, מתאך ועוד, ה' לפי המרבעים: נטו גם השורשים המהפכים, כגון: סלגרי, סלגרי, סלגרי, סלגרי... סלגרי, סלגרי...

עמ' 14-15, ד' 52-56, (פסולים) אחר: בצווי: חגה, קבנה יש להשלים: 13.

[illegible]

14. עמ' 15/ב, ביינוי פעיל – את הערה 8 יש לשנות:

[illegible][illegible][illegible]

וְעַם אֲ-הֶחָפֹץ; וְהֵיטֵב, וְהֵיטֵב, כֵּן: וְהֵיטֵב, הוּא בְּחֵירָךְ, ה' לְחַי - בְּנֶשֶׁא עַד
וְגִדְדוּ עַם אוֹחִיּוֹת כָּל־לֵם (לְחִיּוֹת, לְחִיּוֹת).

עמ' 10, א, 23-25, ד' 17, אחר: לקחת, לקחת יש להוסיף: 8.

[illegible][illegible][illegible]

עמ' 10, א/11 ד' 31-32, אחרי: (— בִּזְכָּה, הוֹמָה) יש להוסיף:

[illegible]

עמ' 12/ד', אחר: -טמא, זקנה- יש להשלים: 11. 38-39

המַשְׁמָעוּת (סמנו, ב'מ', סמנו, ב'שחתי, ובעצמתי, האנוני, האנוני ועוד).
כִּנּוּי, הַאֲמִינוּת, הַשְׁחָתָה, וְעַצְמָתִי, הָאֲנוֹנִי, הָאֲנוֹנִי וְעוֹד.
הַמַּשְׁמָעוּת (סמנו, ב'מ', סמנו, ב'שחתי, ובעצמתי, האנוני, האנוני ועוד).
כִּנּוּי, הַאֲמִינוּת, הַשְׁחָתָה, וְעַצְמָתִי, הָאֲנוֹנִי, הָאֲנוֹנִי וְעוֹד.

עמ' 12, א' 13, ד' 46-48, אחר' : קדם, קמה, הגיוה מלרע) יש להוסיף:

[illegible]

לוח א' – פֿעֶל קל תַּשְׁלֻמוֹת וְהַקְוִינִים לְהַעֲרוֹת

5. עמ' 16/8, דג' 14-16, אחרי: שְׁלַחְתָּ, שְׁמַעְתָּ וְעוֹד... יש להשלים:

בְּיָמֵינוּ הַעֲלֵתָּ הַנִּצְטָחָה לְהַעֲרִי בְּנוֹכַחְתָּ-עֲבָר שֶׁל שְׁעָרֵי לִגְרֵי אֵת הַשְׁמוּשׁ בְּשָׁנֵי שְׁנָאִים כְּמוֹ בְּשָׁלְמִים וְגוֹמְרִים. הֵינּוּ: שְׁלַחְתָּ, שְׁמַעְתָּ, זָבַחְתָּ וכו'. וְאֵלֶּם לְפִי דַעַת-הָרֹב (וְכֵן גַּם יִדְעֻמֶּנּוּ) יֵשׁ אוֹלֵי לְהַעֲרִי נִקְוֹד זֶה בְּשַׁעֲרֵי לֵיח (שְׁלַחְתָּ, לְקַחְתָּ, שָׂכַחְתָּ וכו'). שְׁכַחְתָּ מִלְּפָנֶיךָ הַחַיִּית בְּהוֹמֵינוּ גַּם כְּשֶׁהָיָה תְּנֹאִית (בְּדוֹמָה ל־יֵח-כֵּן, כֵּן-לֹךְ-פֹּר, נֶח-בְּאֵחִי וכו'), מִה שְׁאֵין כֵּן לִזְכֹּר הַעֲרִיָּין וְהֵיחָא הַמִּפְקָדֹת - הַחֲלִיכָת הַפְּתוּחָה בְּשׁוֹא עֲלִילָה לְגוֹם לְהַעֲרִי עֲצוּרִים אֲלֵה בְּדִבּוּר הַשּׁוֹטָף לְפָנֵינוּ וּבְמִקְלָם: שְׁמַעְתָּ, זָבַחְתָּ, נִשְׁמַע: שְׁמַחְתָּ, יִדְתָּ, זָבַחְתָּ... לְפִיכֶךָ חוֹבָה עֲלֵינוּ לְדַעֲמֵנוּ, לְקוֹם אֵת הַפְּתוּחָה בְּשַׁעֲרֵי לֵיַע וְלִיַּח (מִפְקָדָה) בְּנוֹכַחְתָּ-עֲבָר כָּכָל הַבְּנוֹתִים לֹא יוֹצֵא מִן הַכָּלִל.

6. שם שם, דג' 17-18, אחרי: מְרִשְׁתִּי-יש להוסיף:

הַשָּׂחָ: פֶּעֶזֶר נִמְצָא וּרְשָׁתָם, בְּחִירָן (וְיִרְשָׁתָם); מִן יִרְדֵּי נִמְצָא פֶּעֶזֶר-נִסְתָּר כִּד (יִרְדֵּי) - צוּרוֹת חוֹדְרוֹת. כֵּן רִוּוֹחַ הַשְׁמוּשׁ בְּשֵׁחֵ"ס לְעוֹיָא (מִן יִרְדֵּי) בְּמִקְ, לֵיעֵץ, בְּדוֹמָה לְעֵינֵץ, עֲצִי (=יִיעֵץ, יַעֲצִי). בְּצוּי.

7. עמ' 19/8, דג' 19-21, אחרי: יֵהֵב - אֲהֵב, תִּהְבּ... יש להוסיף:

בְּצוּי: תֵּב (תִּבְהָו), תֵּבִי, תֵּבִי וּמִן יִקִּיעַ נִמְצָא צוּרֵית-הַעֲתִיד: תִּבְקֵעַ, מִפְּנֵי נִמֵּן לְהַפְסִיק, כִּי נִשְׁמַחַ בְּשִׁאֲרֵי-הַנִּמְנִים הָיָה לְפִי דִג' 20 יִדְעַע, וְאֵלֶּם יֵשׁ סוֹבְרִים, כִּי הַצּוּרָה תִּכְרַע אֵינֶה אֵלָּא הַעֲתִיד מִשְׁרֵשׁ נִקֵּ"עַ (מִכָּפֵאן גַּם הָשֵׁם נִקֵּ"עַ). אֲבָל הוֹכַחְתָּ שֶׁל מִשְׁלֵשׁ אֵין לְסִכְרָה זֶה. הַשָּׂחָ: יִזֵּם בְּעִתִּיד: אֵיזֵם, יִזֵּם וְגוֹם: אֵיזֵם, יִזֵּם...

1. עמ' 16/8, הערות כלליות, אחרי: שְׁכַחְתָּ-יש להשלים:

נִשְׁכַּחְתָּ בְּמַעַט כְּלִיל מִן הַשְׁמוּשׁ, וְהַצּוּרוֹת "תִּפְעֻלָּה" בְּאוֹת גַּם לְגַבִּי שְׁמוֹת נִזְכָּרִים (אֲבָב, גַּם בְּמִקְרָא נִמְצָא בְּמִקְוֹמוֹת רַבִּים הַשְׁמוּשׁ בְּצוּרֹת "תִּפְעֻלָּה" לְגַבִּי שְׁמוֹת מִמֵּן נִזְכָּרְתָּ, כְּגוֹן: "וְתִנָּשִׁים יִתְּנוּ יִקְרִי": "הַגְּזָרִים לְרַע יִרְצוּ" אֵלֵּי יִרְשָׁו יִדְיָכִים וְרַבִּים אֲחֵרִים). בְּיָמֵינוּ הוֹסִיעוּ הַצּוּרוֹת "תִּפְעֻלָּה", "תִּפְעֻלָּה" מְחֻדָּשׁ, וְרַב הַשְׁמוּשׁ בְּהוֹן בְּשִׁירָה גַּם בְּדִבּוּר שֶׁל יוֹם-יוֹם, בְּחִידֵי בְּקָשָׁר עִם שְׁמוֹת, הַמִּצְוִינִים בְּעֵלֵי-הַיָּם (הַנָּשִׁים תִּלְכָּחְתָּ, הַחֲלִי-מִיחֲדָה תִּכְבֹּאֲנָה וכו'). כְּמוֹכֵן שְׁאֵין בְּשְׁמוּשׁ זֶה מִשּׁוֹם שְׁנִיָּה, אֲבָל גַּם לֹא הִכָּרַח מִיחֲדָה.

2. עמ' 16/8, דג' 1-3, אחרי: יִלְוֶר, יִזְכָּר... יש להשלים:

בְּצוּי: שְׁמֹר, זָכַר, אֲכָל: שְׁמֹר, זָכַר, שְׁמֹר, זָכַר (בְּחִירָן - תְּנוּעַת-עוֹרֵר), כְּדִין שְׁנֵי שְׁנָאִים, הַעוֹמְדִים לְבֹא בְּרֹאשׁ-הַמִּלָּה. וְנִמְצָא: מְלָכִי, מְשֻׁכֵּי עֲלִי, קִסְמִי וְעוֹד מַעֲשִׂים. בְּקִמְץ-קָטָן - צוּרוֹת חוֹדְרוֹת.

3. עמ' 17/8, דג' 5, אחרי: יִזְכָּן, יִשָּׁן... יש להשלים:

בְּיָמֵינוּ קִנְיָנוּ נִטְיָה לְהַעֲרִי בְּעִבְרִי-נִסְתָּר אֵת הַשְׁמוּשׁ בְּשֵׁחֵ"ס: יִשָּׁן, תִּסָּץ (בְּדוֹמָה ל־כְּבִיד, זָדִיל וְאֲחֵרִים) לְשֵׁם הַבְּנוֹתָה כִּין הַעֲבָר לְכִין בְּיָנוּנוּ (לִשָּׁן - עֲבָר, לִשָּׁן - בִּינוּנוּ), וְשְׁמוּשׁ זֶה מִצּוּי גַּם בְּסִפְרוֹת הַחֲדָשִׁת, בְּשִׁירָה חֲדָשׁ (אוֹלֵי, לְצִדֵּף הַחֲרִיזוֹת) אֵת צוּרֵית הַצּוּי: שְׁנֵי (בְּמִקְ, יִשָּׁן), שְׁמַעְתָּ אֵת דְּרָכָה גַּם לְחִלְשֵׁן הַדִּבּוּר. לְדַעֲמֵנוּ - לֹא הַצְדִּיקָה יִתְרָה.

4. שם שם, דג' 6, אחרי המלים: "אוֹת שְׁנִיָּה" יש להוסיף:

וְנִמְצָא גַם בְּסִפְרוֹל-סוֹלֵל. כְּגוֹן: תְּאֲרָבוּ (מִן אֲרָב); יִיְהִרְסוּ (מִן הִרְס) וְעוֹד מַעֲשִׂים.

[illegible]

[illegible]

א - אֶפְרַיִם (4): ב - בְּנֵי נֶפְתָּלִי; ג - גִּלְיָד; ד - דָּן; ה - הַחֲפָצִים; ו - הַמְעִיל; ז - הַמְעִיל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

THE AIR

1122 — **מסכת פסחים** (א) ארבעה

בַּעַת - ב 28 • 171 (עב' פֻּעַל)	בִּרְה - א 31 ג 14 ו 18 ו 16	בִּשָּׁר - א 12 ג 1 ד 1 ה 1	גִּדְד - א 3,52 (ש) ב 3 (ש)	גִּזְזוּ - ג 28 ד 30 ו 43
בַּעֲזָן - א 27 ד 25 ו 35	בִּרְזוּ - ג 25	בִּשְׁשׁ - ג 23 (ע' בוש)	גִּדְד - א 24,23 ד 26 ו 32	גִּזְזוּ - א 46 ו 28
בַּעֲלָן - א 21 ד 2 ו 1	בִּרְזוּ - א 2 ג 2 ב 4 ד 4	בִּתְחָן - ב 2 ג 1 ד 1 ה 1	גִּדְד - א 31	גִּזְזוּ - א 15 ג 7 ו 7
בַּעֲזָן - א 18 ד 15 ו 18	בִּרְזוּ - א 25 ג 34 ה 34	בִּתְחָר - א 2 ב 2 ג 1 ד 1 ו 1	גִּדְד - א 5,3 ב 3 ג 3 ד 1 ה 1	גִּזְזוּ - א 21 ו 28 ו 21
בַּעֲזָן - א 6 ד 8 ו 9 ב 6	בִּרְזוּ - א 25 ד 28 ו 34	בִּתְחָשׁ - ג 1	גִּדְד - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּזְזוּ - א 28 ו 28
בַּעֲזָן - א 26 (ש) ד 33, 40 ו 32	בִּרְזוּ - א 15 ב 9 ו 7	ג	גִּדְד - א 18 ד 18	גִּזְזוּ - א 46 ו 28
בַּעֲזָן - א 5 ב 5 ו 1	בִּרְזוּ - א 28 ג 43 ה 43	גִּזְזוּ - א 32 (ב' גום: גִּזְזוּ, גִּזְזוּ)	גִּדְד - א 15 ב 9 ג 7 ד 8 ו 6	גִּזְזוּ - א 23 * 23 ו 23
בַּעֲזָן - א 2 ג 2 ב 1 ד 1	בִּרְזוּ - א 4 ג 2 ב 4 ד 4	גִּזְזוּ - א 25 (הִתְנַחֲמָה) ו 18	גִּדְד - א 12 ג 1 ד 1 ה 1	גִּזְזוּ - א 27 ד 27 ו 27
בַּעֲזָן - א 22 ו 22	בִּרְזוּ - א 25 ג 34 ה 34	גִּזְזוּ - א 13 ב 8 ג 3 ד 3 ו 3	גִּדְד - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּזְזוּ - א 31 ו 31
בַּעֲזָן - א 27 ד 25 ו 24	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 3,52 (ש) ב 3 (ש)	גִּדְד - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּזְזוּ - א 2,36 (ש) ו 2,36
בַּעֲזָן - א 31 ו 24	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 24,23 ד 26 ו 32,33	גִּדְד - א 27 ו 27	גִּזְזוּ - א 24 ד 24 ו 33
בַּעֲזָן - א 15 ב 9 ג 7 ד 8 ו 6	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 31 ב 20 ו 18	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 2 ב 2 ו 2
בַּעֲזָן - א 2,52 (ש) ב 2,52 (ש) ו 2,52 (ש)	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 14 (ב' גִּזְזוּ, גִּזְזוּ)	גִּדְד - א 18 ו 18 (עב' הִתְנַחֲמָה)	גִּזְזוּ - א 2 ב 2 ג 2 ד 1 ו 1
בַּעֲזָן - א 25 ד 25 ו 33,40 ו 33,32	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 7 ג 7 ו 7	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 17 ו 17
בַּעֲזָן - א 11 ו 11	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 8 ד 8 ו 7	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 27 ו 27
בַּעֲזָן - א 18 ג 12 ו 15	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 32 ו 32
בַּעֲזָן - א 27 ו 14 ו 16	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 13 ו 13
בַּעֲזָן - א 4 ד 4 ו 3,2 ו 1	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 13 ו 13
בַּעֲזָן - א 28 ד 28 ו 34	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 13 ו 13
בַּעֲזָן - א 34 ו 34	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 13 ו 13
בַּעֲזָן - א 43 ו 43	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 13 ו 13
בַּעֲזָן - א 1 ו 1	בִּרְזוּ - א 25 ג 28 ד 21 ו 21	גִּזְזוּ - א 3 ב 3 ג 3 ד 1 ו 1	גִּדְד - א 13 ו 13	גִּזְזוּ - א 13 ו 13

פֻּלְעַד - ג25(י) ד27(י)	פִּיר - ג21 ד24	בחל - א13 ב8 ג8 ד6 ו7 פ6	בהר - א13 ב8 ג5 ד5 ה5	באש - א13 ב8 ג3 ד3 ה3 ו6
בלן - א2 ג1 ד1 ו1 ה1 ז1	פִּישׁ - ג21 ד24 ה30	בחן - א42 ב26 ג15(י)	בזא - א27 ב25 ג27 ד35	פִּבֵּא - ז22
פִּלְקֶט - ד34	פִּית - ג17 ד20 ה27	ד19 ה26(י) ו23(י) ז19	בזח - א31 ב31 ג23(י) *	בגד - א4 ב2 ג2 ד1 ו1 ז1
בלש - א2 ב2 ג2 ד2 ו1	פִּקְבֶּךְ - ג25 ד27	בחק - א13	בזח - א46	כגד - א4 ב4 ג4 ד4 ו4 ז4
פִּלְשָׁן - ג28	בכה - א31 ב20 ג13 ד16	בחק - א13 ב8 ג8 ד7	בזח - א46	כדא - א27 ב11 ג16
פִּמְבֶּם - ג25	בכה - א31 ב20 ג13 ד16	ה6 ו5 פ6	(עי' בדה)	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
פִּמֶה - ג13 ד16	בכה - א31 ב20 ג13 ד16	בחס - א13 ב8 ג8 ד7 ה5	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
פִּנְאָם - ג25(י) ד28(י)	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בנה - א31 ב20 ג13 ד16	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
פִּסְבֶּס - ג25	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בסה - א31 ב20 ג13 ד16	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בסס - א14 ב1 ד1 ו1	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בסס - א2(ש) ב2(ש) ג2	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בסר - א12 ב1 ו1	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
פִּעִבֶּע - ג27 ד29 ה41	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בעה - א32 ב20 ג18(י)	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בעט - א13 ב8 ג6 ה5	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
פִּעִבֶּס - ג25	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בעל - א13 ב8 ג5 פ6	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בען - א42	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
פִּעֶץ - ג6 ד6	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
בער - א13 ב8 ג6 ד6 ה5	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2
פִּיץ - ג21 ד24	בכר - א31 ב20 ג13 ד16	בסה - א13 ב20 ג13 ד16	בזח - א46 ב28 ג21	כדר - א27 ב2 ג2 ד2 ו2 ז2

עצמדי מלכצור ברי-ההפוך הפעמי ליה (ליי)

פ ע צ י ל (למי)

פ ע צ י ל (למי)	פ ע צ י ל (למי)	פ ע צ י ל (למי)
1. ציה (ליי)	גצה	גצה
2. פ-פני	עצה	עצה
3. פ-פני	ראה	ראה
4. פ-פני	תעה	תעה
5. פ-פני	מחה	מחה
6. פ-פני	יורה	יורה
7. פ-פני	נחה	נחה
8. פ-פני	רדה	רדה
9. פ-פני	פחה	פחה
10. פ-פני	שבה	שבה

הערה: המילה "פחה" היא מילה נדירה, והיא מופיעה רק פעם אחת בלשון המקרא. המילה "שבה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "נחה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "רדה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "מחה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "תעה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "ראה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "עצה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "גצה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא.

הערה: המילה "פחה" היא מילה נדירה, והיא מופיעה רק פעם אחת בלשון המקרא. המילה "שבה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "נחה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "רדה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "מחה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "תעה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "ראה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "עצה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא. המילה "גצה" היא מילה נפוצה, והיא מופיעה פעמים רבות בלשון המקרא.

[illegible]

[illegible]

פרנס, גלגל ועוד — דגמות הפעמים הק' ב' ים (בעצמי ארבע אותיות המבור) — ומהות ש-50 דבר ושפתהרות). משתחררת. ישפתח... פז: 51 51 — הדינא: 55 55 — הספסל: 56 56

התפוצצות, מתחצצות, מתפוצצות... קונצ'רטו: שח'רר, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595,

[illegible]

[illegible]

၁၂၃၄၅၆၇၈၉၁၀၁၁၂၁၃၁၄၁၅၁၆၁၇၁၈၁၉၂၀၂၁၂၂၂၃၂၄၂၅၂၆၂၇၂၈၂၉၃၀၃၁၃၂၃၃၃၄၃၅၃၆၃၇၃၈၃၉၄၀၄၁၄၂၄၃၄၄၄၅၄၆၄၇၄၈၄၉၅၀၅၁၅၂၅၃၅၄၅၅၅၆၅၇၅၈၅၉၆၀၆၁၆၂၆၃၆၄၆၅၆၆၆၇၆၈၆၉၇၀၇၁၇၂၇၃၇၄၇၅၇၆၇၇၇၈၇၉၈၀၈၁၈၂၈၃၈၄၈၅၈၆၈၇၈၈၈၉၉၀၉၁၉၂၉၃၉၄၉၅၉၆၉၇၉၈၉၉၁၀၀၁၀၂၀၃၀၄၀၅၀၆၀၇၀၈၀၉၁၀၁၁၁၂၁၃၁၄၁၅၁၆၁၇၁၈၁၉၂၀၂၁၂၂၂၃၂၄၂၅၂၆၂၇၂၈၂၉၃၀၃၁၃၂၃၃၃၄၃၅၃၆၃၇၃၈၃၉၄၀၄၁၄၂၄၃၄၄၄၅၄၆၄၇၄၈၄၉၅၀၅၁၅၂၅၃၅၄၅၅၅၆၅၇၅၈၅၉၆၀၆၁၆၂၆၃၆၄၆၅၆၆၆၇၆၈၆၉၇၀၇၁၇၂၇၃၇၄၇၅၇၆၇၇၇၈၇၉၈၀၈၁၈၂၈၃၈၄၈၅၈၆၈၇၈၈၈၉၉၀၉၁၉၂၉၃၉၄၉၅၉၆၉၇၉၈၉၉

[illegible]

היה חיה — נטיות בודדות: פועל פריז פעם היה פסאלי פ-גורנות
(דג 33-34): היית, היית, היית... הייטס (בחסות-סמאג
דג 62-63).
פועל... (דג 46): בתן — נטות זרה ואין דוקה לזה. (ע. השקמות 16)

[illegible]

בוא, בוא מות — נטיות זרות: בוא (נתי) עי-צא: העבר
66-64. תתי יתי, נתי (בהפסס: אחי, תתי, נתי). (ע השלמות 17)

השטח: קונסטנצ'ה, עיר הקצרה, 47-58. —

.57.	קטן	קטון.	קטון	קטון.	קטון.
.58.	יגר	יגור.	יגור	יגור.	יגור
.59.	יכר	יכוז	—	—	—
.60.	נגש	נגושת	נגושת,	נגושת,	נגושת
.61.	נתן	נתון.	נתת	נתת,	נתת
.62.	היה	היות	בהיות,	בהיות,	בהיות
.63.	חיה	חיות	פחיות,	פחיות,	פחיות
.64.	בוא	בוא	פבוא,	מבוא	פאית,
.65.	בוש	בוש	פבוש,	מבוש	פשוט,
.66.	מות	מות.	פמות,	ממות	פתי,

[illegible][illegible]

מן החולם, הִתְרַיֵּק וְהִצִּירָה (אצל לבני: צִרְיָה) המלאים.
במקום זה הנני להביע את תודתי העמוקה לא יצחק לבני,
שהואיל לעצמי בכמה שאלות חשובות, וכן היה ספרו הנ"ל נר לרגלי
בקביעת הצורות של מספר שרשים, שנטייתם שנויה במחלוקת. כן יבוא
על הברכה הא' ישראל בורשטיין, מחבר הספר "תורת ההגה"
(הוצאת ראובן מס, ירושלים), שאף מפיו לקחתי עצה בכמה דברים,
ואין מן הצורך להדגיש במיוחד, כי אחזיק טובה הרובה לכל מורה
וחבר, שיואיל להצירני על תקונים ומלואים, שמן הראוי להכניסם
במהדרה חדשה.

ירושלים, תשרי תש"ב

ד"ר שאול ברקלי (קלן)

מהצעותיו של יצחק אבינרי:

(א) התפעל של יסף — בגוף הספר מנוקד מְתוּסָף, כמו מְתוּעַד
(ע' 33). ואילו אבינרי מוכיח את צורת הקריאה מתלוּסָת, שגם מדקדקים
אחרים תומכים בה. ושתי ראיות בידו: (א) הכתיב התלמודי — בכל התלמוד
אין למצוא, מְתוּסָסְפָת, בשתי ויו"ן (וב אין למצוא שמות-הפעולה: וסוף,
וסיפָה מן יסף עד ועוד, ועד, וְעִידָה מן יעד ועוד.

אף מן יק"ד יש לומר, לדעת אבינרי, נחמד וְנָא נחמד (נחמד).
(ב) עתיד ושם-הפעל בפיעל בשרשים בעל"ל פ'
גרונ"ח — בגוף הספר מנוקד, כמקובל בכל ספרי הדקדוק: פְּשַׁלְתָּ, לְשַׁלְתָּ.
וכן: אֶשַׁלְתָּ, וְשַׁלְתָּ הדבור נהוגה הקריאה: לְשַׁלְתָּ, וְשַׁלְתָּ (כמו בהפסק).
אבינרי מצדיק קריאה זו ומסמך על הנקוד הנהוג בפעלים אלה גם בספרי
התפילה, כגון: פְּלִינוּ לְשִׁבְתָּ, לְהִלֵּל לְשִׁבְתָּ, לְנַצַּח וכן: "אֶשְׁשׁוּ" בברכת
ה"מְפָדִיל". פְּשִׁימָה מְהִינָה (אני מאמין) ועוד, גם במקרא נמצא תמיד "וְנַבְּחָם"
(ולא וְנָבַח), ולעומת, לְשַׁלְתָּ נמצא גם לְשַׁלְתָּ אֶת עַמִּי (שמות י' ד') וכן
"תַּנְתַּחֲתָם" (שמות כ"ט, י"ז), ועוד (וע' השלמות 24).

(ג) צווי בהפעל בשרשים בעל"ל פ' גרונ"ח — הצורה
הרגילה היא בלא יו"ד: נָסַע (נסע), נָשָׂא (נשא), כמו שמנוקד בספר, ואולם

מר אבינרי מצא סמוכין גם לצווי עם יו"ד: בתלמוד נמצא, הוֹדִיעַ גַּם
בצווי, ובברכת המזון — וְהִצִּירָה הֵנִיחָ לָנוּ — ואף במקרא יש, הוֹפִיעַ ("אֶל
נְקָמָתוֹ הוֹפִיעַ") פלשון צווי וכן, הִבִּיא עֲלֵיהֶם (ירמיה י"ז, י"ח). לפיכך
נוטה אבינרי להפיר את השמוש בצווי עם יו"ד אף מן נדר, סוכר אבינרי,
מוטב לומר בצווי, הִדִּיר, כדי להבדילו מן "הִדִּיר" משורש הדר. גם
דמדקק הקדמון אבִּיגִינָא, מעיר אבינרי, הרהר, שיש פנים לצווי בחיך.
(ד) לשון הוה בנקבה בהפעל — בגוף הספר מובאת הצורה
הסגולה כעיקר (הצורה בחיך מובאת בסוגרים). כגון: מְוַפְּרָת (מְוַפְּרָה).
מְכַנְסָת (מְכַנְסָה). בדורנו נוטים להעדיף את הצורה מְוַפְּרָה, מְכַנְסָה על
הצורות: מְוַפְּרָת, מְכַנְסָת וכן: מְרִינָשָׁה, מְאִכְלָה, מְשִׁיבָה, מְוַלְלָה, מְוִרְחָה
ועוד ועוד. הצורה הסגולה נדירה ותשמש כעיקר כשם-תואר: דָּגָה מְכַרְכַּת.
חֲזוּנָה מְסַפֶּקֶת (לעומת: הִיא מְכַרְכֶּרֶת, מְסַפֶּקֶה). אבינרי סוכר, שמנהג
המדקדקים להעדיף את הצורה הסגולה על החרוקה נובע מתוך מציאותה
במקרא ובתלמוד (במקרא כדק אבינרי ומצא 11 פעלים ממין זה בסוף ורק
שלוש צורות חרוקות, בנביאים ובכתובים), ואולם לדעתי יש להעדיף את
צורת, מְפַעֲלָה על "מְפַעֲלָת" מטעמים אלה:

(א) קלות המזכר מוכר לנקבה ומיוחד לרבים: מְאִכְלָה, מְאִכְלָה.
מְאִכְלִלוּ... ולא כן: מְאִכְלָת, מְאִכְלִלוּ (ב) אחדות הצורה, שכן יש פעלים
(נחי ע"ז למשל) שבהם הצורה החרוקה היא היחידה: מְבִאָה, מְקוּמָה ועוד.
וכן: מְמַצִּיָּה, מוֹצִיָּה (ג) בחסרי פ"י יש שהצורה הסגולה בהפעל אינה
שונה במאומה מבנין קל (פעל) של פעלים אחרים לגמרי, כגון: מוֹרְחָה
מוֹלְכָת, מוֹלְלָת — הן גם צורות הוה בקל מן השרשים: מריד, מלך, מעל
(לצד הוה בהפעל מן: יריד, ילך, יעל) (וד אין לזלזל גם בהבחנת שבין
"מְפַעֲלָה" לבין "מְפַעֲלָת" מבחינת לשון-הוה (פעל) ושם-עצם: מְאִכְלָה —
פועל, מְאִכָּל — (— סכין) — שם-עצם, וכן מוֹפְּרָה — מוֹכְכָת, מְעַרְכָּה —
מְעַרְכָּת, מִינִיקָה — מִינִיקָת ועוד. על יסוד כל אלה מסיק אבינרי, כי גם
זכות המקור לא תסייע לשליטת הצורה הסגולה (מְפַעֲלָת) בלשון-הדבור
ובספרות שבימינו, ורצורה החרוקה (מְפַעֲלָה) עתידה לרשת את מקומה...

הערות מעשיות:

בזה ניתנות כמה הערות לדרך השימוש בלוחות וברשימת השרשים:

ה'לוחות — סדר הלוחות בספר הוא כדלקמן:

א — שָׁעַל (קל). ב — גָּפַעַל. ג — פָּעַל. ד — פָּעַל.

ה — הָפַעַל. ו — הָפַעַל. ז — הָפַעַל (תְּפַעַל).

נוסף על כך מכיל הספר: לוח הנטיית הבודדות והזרות בְּפַעַל (קל):

הדוגמות — הדוגמות מובאות בלוחות לפי קבוצות אלה:

- 1) שלמים — שלמים גמורים במשקל אפעל ובמשקל אפעל: שלמים בעלי בגיד כפית ועוד. 2) גרונים (= אות אחת של השרש הא גרונית) — פ' גרונית: פ"א (אפעל ואפעל, פ"א נחה): פ"ה: פ"ח: פ"ע: ע' גרונית: ל' גרונית ועוד. 3) פ"י — פ"יחסרה: פ"ינחה ועוד. 4) פ"נ — פ"נ במשקל אפעל ובמשקל אפעל ועוד. 5) ל'א — יוצאים ומתארים: ל'א — מורכבים. 6) ל'ה — יוצאים ומתארים: ל'ה — מורכבים. 7) ל'ג. 8) ל'ת. 9) נחי ע'ו וע"י. 10) כפולים — במשקל אפעל ובמשקל אפעל: כפולים-גרונים ועוד.

בסדר זה יש, כמובן, סתיה מהחלוקה המקובלת של הגורות.

אולם נראה לי, כי שיטה זו, שיטת הקבוצות, עשויה להקל על התלמיד הצעיר, שטרם למד להבחין כהלכה את תכונותיהן של הגורות ואת חלוקתן המדעית, למצוא את הדוגמה המבוקשת בלוחות, שהרי השרש ניתן להבחנה רק לפי סימן אחד. לדוגמה: אם יהיה לפני התלמיד שורש בעל פ"י (כלומר, שהאות הראשונה היא י'), יחפשו בקבוצת הדוגמות של פעלי פ"י, ללא הבחנה קודמת, אם שורש זה מגורת החסרים הוא או הנחים, אם נטיית פשוטה היא או מורכבת וכדומה: ולאחר שימצא את הדוגמה המתאימה בלוח ויקרא את ההערה לאותו מספר — ידע לנטותו כהלכה. ענין הגורות וחלוקתן מקומו בלימוד הדקדוק הוא, ואין לוחות אלה באים למלא את מקומו של ספר ללימוד הדקדוק העברי, אלא לשמש לו עזר וסיוע.

הטורים — בכל הלוחות באים הטורים לפי סדר זה: המספר,

הגזרה (הקבוצה), השרש, המקור (מקור-עבר ומקור-עתידי), ככלים, עבר, בינוני פועל (הוא), עתיד וציווי.

ההערות — לכל דוגמה בלוח (או לכמה דוגמות ביחד) ניתנות

למטה הערות המסומנות באותו מספר של הדוגמה בלוח. בהערות מרמזו על סימניה העיקריים בתבנית הנטיה, תכונותיה המיוחדות וניקודה, וכן יציוני בהן הנטיית החורגות מכלל זה.

רשימת השרשים — ברשימה זו כינסתי לפי סדר הא"ב

את כל שורשי הפעלים של הלשון העברית למן תקופת התנ"ך ועד ימינו אלה, שבהם השתמשו בזמן מן הזמנים בספרות (על השמוש המעשי ברשימה ימצא הלומד הערות הראשית הרשימה עמ' 57). כמסמכים לרשימה זו שמשו לי מקורות אלה: "מלון הלשון העברית הישנה והחדשה" לאלעזר בן-יהודה (אוחיות א—ח), "מלון השפה העברית" ליהודה גרונבסקי; הקונקורדנציות לתנ"ך למנדלקרן ולפרסט; הערך השלם (הוצ' קוהוט); מילוני-החידושים לרש"י, לרשב"ג (רשימת הפרופ' דוד ילין) ולאחרים; מילון חידושי ביאליק ליצחק אבינרי, וכן כל החידושים, שנעשו בשנים האחרונות ע"י ועד הלשון העברי.

וזאת לדעת: בודאי, כמה מן הצורות, בהן השתמשו קדמונינו לא נקלטו בלשון, ולהפך, מספר רב של צורות, שנתחדשו בלשון הדבור ובעתונות שבימינו, טרם אושרו על ידי המוסד העליון שלנו לעניני הלשון — על ידי ועד הלשון העברית, ולכן הרשות המלאה בידי המורה לפסול צורה ולקבל צורה — לא לי הכרעה בדבר זה. את תעודתי אני ראיני אך כזה: לאסוף את החומר הקיים בצורותיו ובתבניתו, כפי שהוא מצוי במקורות השונים, ואיך — יבואו רבותינו ויפסקו הלכה למעשה. המונחים — בדרך כלל השתמשתי במונחים המקובלים ברוב ספרי הדקדוק, שלא להקשות על התלמיד בלימוד מונחים חדשים. רק בסימון התנועות X, X̄, X̂, X̃ החזקתי בשיטתו של יצחק לבני בספרו: "דקדוק הלשון העברית החדשה והישנה" (הוצ' "דבר", ירושלים תש"ב), וקראתי: "חֶלֶם", "חֶרֶק" ו"חֶרֶה", להבדילם

למה דורה העריס ושתיים (פתיחה)

שוב אוסף עשיר של חידושי-שורש ונטייה [כ-500 שורשים ולמעלה מ-3000 נטיות] — דבר שהצריך סידור חדש של ושימתי-השורשים וקביעת נטיותיהם המחודשות.

נוסף על כך מובאים בסוף הספר 50 השלמות ותיקונים להערות, בהתאם להחלטות האקדמיה ללשון העברית ול-הצעותיהם של חוקרי-הלשון השונים. (במיוחד יש לציין את הצעותיו של חוקרי-הלשון הנודע יצחק אבנרי, שכמה מהן מובאות בנפרד להלן בעמ' 5).

וזאת לדעת — הכללת שורש מן השורשים פרשימה אין מירושה התרתו לשימוש. רחוק אני מלראות את עצמי פוסק בהלכה זו. הפוסק המוסמך להתיר שורש זה או אחר לשימוש או לפוסלו אינה אלא האקדמיה, שהיא השופט העליון בכל שאלות הלשון העברית; ואני — את עיקר תפקידי ראיתי רק בכך: לאגור ככל האפשר את מה שנתחדש בפועל העברי בזמן האחרון ולציין את צורת-נטייתו הנכונה של כל שורש, בהתאם לכללי הדקדוק העברי המקובלים, למען לא ישגה כל המשתמש בו הלכה למעשה. והיה, אם מטרתו זו תושג — דייני.

ירושלים-השלמה, ניסן תש"ל

ש"ב

"באחרי-דבר" למהדורה י' של "לוח הפעלים" (תשי"ג) הצבעתי על תהליך-ההתרחבות של לשוננו העברית, שהחלה במיוחד עם קום המדינה על צרכיה המסועפים. אצירה-הפעלים של הלשון העברית בשנים אלה נתעשר פאלפימלים חדשות, ועוד יותר — במלים "גנוזות", שקמו לתחייה — אם בהוראתן הקודמות ואם במשמעות מחודשת, בהתאם לצרכי-השעה ולתנאים המחודשים של חיינו עכשיו. כן נתלבנו בתקופה זו ונתבהרנו מאות שאלות-לשון מבחינת הצורה הדקדוקית, הניקוד והנטייה — תחילה ע"י ועד-הלשון ואח"כ ע"י האקדמיה ללשון העברית, וכן ע"י חוקרי-הלשון, ותיקים וצעירים כאחד.

יבול מפורך זה בשדה-הלשון העממי, כמובן, גם לפנינו את הדרישה להתחדשות — לתקן ב"לוח הפעלים" את הטעון תיקון, ובמיוחד — להשלימו ולהכניס פרשימתי-השורשים את החידושים הרבים, שנאגרו בידי ובידי אחרים במשך השנים.

בראשונה חודשה הרשימה בשנת תשי"ג (מהד' י') [נוספו בה אז כ-250 שורשים חדשים ובערך 1,300 תוספות לנטיות]. בשנת תשי"ט (מהד' י"ד) נוספו בצורת נספח עוד כ-300 שורשים ונטיות חדשים, ועכשיו — לאחר עשר שנים נוספות — נצטרך

פיו עֲרֵבָה עֲרֵבָה עֲרֵבָה

לוחות לנטיית הפעלים על כל גזרותיהם, בניניהם וצורתיהם
בצרוף רשימה מחודשת של כל שורשי-הפעלים בלשון העברית
מתקופת התנ"ך ועד ימינו אלה
עם הוראות מפורטות לנטייתם

ערן ומסודר בידי

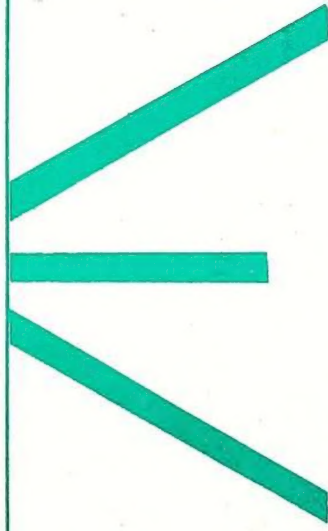
יחזקאל פואה צ"ח

השלמות ותקונים להערות - עמוד 91
הדפסה מס' 54, תשס"ח

הוצאת האגודה ללימודי תנ"ך

מפגש אירועים השלם

לוחות לגטית המעלים על כל
גורמיהם, בנייהם וצורותיהם
ערומוסאדבד ד'ר' שואל פדקלי

הוצאת רחוב מסע'מ, ירושלים